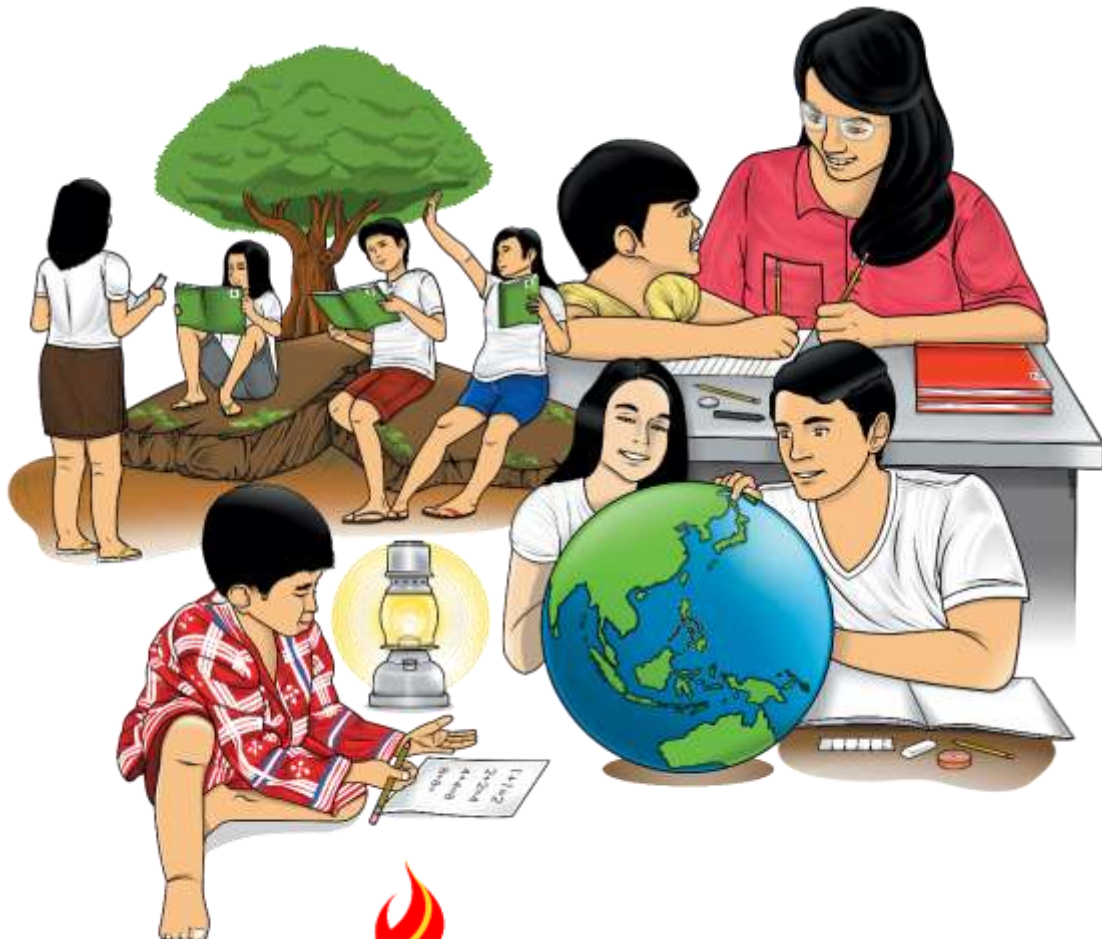

Edukasyong Pantahanan at Pangkabuhayan

Agrikultura – Modyul 3: “Kulisap at Peste, Puksain Na!”

**Edukasyong Pantahanan at Pangkabuhayan – Ikalimang Baitang
Alternative Delivery Mode
Agrikultura – Modyul 3: “Kulisap at Peste, Puksain Na!”
Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Arlene D. Maderazo

Editor: Wilma S. Carreon, Gina J. Galvez, Gary B. Mosquito, Henry T. Jarina

Tagasuri: Medarlou A. Genoguin, Arlene G. Olamit, Darnelene O. Solon

Tagalapat: Eugene S. Ignacio

Tagapamahala:

Ramir B. Uytico
Arnulfo M. Balane
Rosemarie M. Guino
Joy B. Bihag
Ryan R. Tiu
Judella R. Lumpas
Margarito A. Cadayona, Jr.
Jose B. Mondido
Francisco L. Bayon-on, Jr.
Amer L. Santolorin
Medarlou A. Genoguin
Darnelene O. Solon

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Regional No. VIII

Office Address: Government Center, Cadahug, Palo, Leyte

Telefax: (053) – 832 – 2997

E-mail Address: region8@deped.gov.ph

5

Edukasyong Pantahanan at Pangkabuhayan Agrikultura – Modyul 4: “Kulisap at Peste, Puksain Na!”

Paunang Salita

Ang *Self-Learning Module* o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Tungkol saan ang Modyul na ito?

Ikaw ba ay may gulayan sa bahay? Ano ano ang mga tanim mo? Paano mo ito inaalagaan? Nagkaroon ba ito ng maraming ani?

Mahalagang matutunan mo ang tamang pagpuksa sa mga kulisap at peste sa mga halaman.

Matapos pag-aralan ang modyul na ito, inaasahang kaya mo nang maisagawa ang masistemang pagsugpo ng peste at kulisap ng mga halamanan **(EPP5AG-0c-6)**.

Subukin

Bilang paghahanda sa aralin, subukang sagutin ang mga sumusunod na mga tanong. Piliin ang titik ng tamang sagot at isulat sa kuwaderno.

1. Alin sa mga sumusunod na halaman ang mabisang pestisidyo gamit ang tuyong dahon nito?
A. ilang-ilang
B. siling labuyo
C. tabako
D. anahaw
2. Dapat bang puksain ang mga insektong kumakain ng mga dahon?
A. Oo
B. hindi tiyak
C. hindi
D. hindi alam
3. Mainam bang gamiting pamatay ng kuto ang sili, sibuyas at luya?
A. Oo
B. hindi tiyak
C. hindi
D. hindi alam
4. Anong uri ng halaman ang pinakamabisang *insect repellants* na madalas na ginagamit ng mga magsasaka?
A. *Lemon Grass*
B. *Watermelon*
C. Ilang-ilang
D. *Spring Onion*
5. Ito ay isang uri ng pananim na ginagawang pestisidyo ang pinatuyo at dinikdik na bunga at mainam ibudbod sa mga halamang pinamumugaran ng mga insekto.
A. kanyas
B. kamatis
C. pulang sili
D. atis

Aralin

1

Kulisap at Peste! Puksain Na!

Ang paghahalamang gulay ay nangangailangan ng sapat na atensiyon upang maiwasan ang pagkasira ng mga ito. Ang regular na paglilinis sa paligid ay dapat isaalang-alang upang maiwasan ang pag-atake ng mga peste at kulisap na maaaring maging sanhi ng pagkasira ng mga halaman at pagkabulok ng mga bunga nito.

Kaya naman, sa modyul na ito, tuturuan ka kung paano ang masistemang paggamit sa mga pamatay kulisap at peste.

Tara na.

Balikan

Sa nakaraang aralin, napag-aralan mo ang mga pamamaraan sa wastong pangangalaga ng mga halaman. Balikan mo ang mga ito sa pamamagitan ng pagsagot sa mga sumusunod na pagsasanay.

Panuto: Suriin ang iba't ibang paraan ng pag-aalaga ng halaman. Sagutin ng **Tama** kung ito ay nagpapahayag ng wastong pamamaraan at **Mali** kung hindi. Isulat ang iyong sagot sa kuwaderno.

- _____ 1. Siguraduhing maayos at nasa mabuting kondisyon ang lahat ng mga kasangkapang gagamitin sa paghahalaman.
- _____ 2. Gumamit ng *Personal Protective Equipment* o *PPE* kung magtanim o maglilinis ng halamanan.
- _____ 3. Iwasang maligo at maghugas ng kamay pagkatapos ng mga gawain at pagkagaling sa halamanan.
- _____ 4. Iwasang hawakan ang mata o anumang parte ng mukha habang naglalagay ng abonong organiko.
- _____ 5. Siguraduhing hindi nakatapak sa lupang basa upang hindi madulas.

Tuklasin

Maraming mga paraan ang puwedeng isaalang-alang sa wastong pangangalaga ng mga halamang gulay. Isa sa mga ito ay ang paggamit ng organikong pamamaraan upang mapangalagaan ang kapaligiran at maiwasan ang pagkasira ng lupa.

Sa pagpapatuloy ng aralin, kilalanin ang mga mapaminsalang kulisap o peste at alamin ang ilang mga karagdagang paraan ng pagsasagawa ng abonong organiko at masistemang pagpuksa sa mga peste.

Panuto: Sagutin ang bawat bilang at piliin ang tamang sagot sa loob ng kahon. Gawin ito sa kuwaderno.

<i>Leaf Roller</i>	Tabako
<i>Aphids</i>	Luya, Sibuyas, Siling Labuyo
<i>Lady Bug</i>	

- _____ 1. Ito ay isang uri ng organikong pestisidyo na kailangan tadtarin ng pino ang bawat sangkap at sabay-sabay na pakuluan ng tubig ng 1 hanggang 2 minuto.
- _____ 2. Maaaring puksain ang mga pesteng ito sa pamamagitan ng organikong pestisidyo upang maiwasan ang pagkasira at pagkabulok sa mga dahon ng mga halaman.
- _____ 3. Mabilis itong umatake sa mga dahon ng mga halamang gulay at binubutas ang mga ito. Mabilis itong mapuksa gamit ang *NIA o Natural Insect Attractants*.
- _____ 4. Uri ng organikong pestisidyo na tuyong dahon ang ginagamit at kailangan pakuluan at palamigin muna sa isang lalagyan bago gamitin. Maaari itong ibomba sa mga halaman na mayroong matinding pinsala.
- _____ 5. Ang pesteng ito ay madalas umatake sa mga dahon ng halaman na mabilis naman nitong ikinasisira. Maaaring puksain ang mga ito gamit ang pagpapausok.

Suriin

Maraming mga insekto ang mapanira sa mga halamang gulay at ito ay nagdudulot nang pagkalugi para sa mga magsasaka. Mula sa pagpupunla hanggang sa pag-aani, hindi maiwasan ang paglaganap at pag-atake ng iba't ibang insekto. Kaya naman, ang mga magsasaka ay gumagamit ng iba't-ibang pamamaraan ng pagpuksa nito kagaya ng paggamit ng mga organikong pestisidyo at ang iilan naman ay hindi maiwasang gumamit ng mga kemikal na nakasisira sa kalikasan at may masamang dulot sa kalusugan ng tao, subalit may iilan ding gumagamit ng mekanikal na pamamaraan o ang pagpuksa gamit ang kamay lamang.

Alamin at kilalanin ang iba't ibang kulisap at insekto na madalas umatake sa mga halamang gulay at kung paano mapupuksa ang mga ito.

- **Armored scale (Family diaspididae)** – ang pesteng ito ay sobrang mapaminsala sa mga punongkahoy. Mahalagang panatilihin malinis palagi ang buong kapaligiran na maaaring pagpugaran ng mga ito.
- **Ring Borer, Black bug at Gamugamo** – ang mga insektong ito ay madalas na naninirahan sa mga tuyong dahon at iba pang mga sirang bagay. Puwedeng puksain ang mga ito gamit ang *Methyl Parathion*. Isa pang paraan ng pagpuksa at pagdami nito ay ang pagpanatiling malinis sa buong kapaligiran na walang nakatambak na mga basura.
- **Aphids** – ang pesteng ito ay naninirahan sa mga dahon at nagiging dahilan ng pagkasira at pagkabulok nito. Maaaring puksain ang mga ito sa pamamagitan ng dinurog na sili, sibuyas at luya.
- **Plant Hoppers** – Mabilis itong dumami sa pamamagitan ng pangingitlog sa mga malalagong damuhan. Pinupuksa ang mga ito sa pamamagitan ng (*NIA*) *Natural Insect Attractant* na gawa sa pinaghalong suka/tuba at asukal/*molasses*.
- **Leaf Roller** – mabilis itong umatake sa mga dahon ng mga halamang gulay at binubutas ang mga ito. Mabilis itong mapuksa gamit ang *NIA* o *Natural Insect Attractants*. Mainam din na magtanim ng mga *insect repellants* sa paligid ng mga kamang taniman tulad ng tanglad o *lemon grass*.
- **Webworm** – ito ang pinakamabilis puksain sa lahat ng mga insekto/kulisap. Kailangan lamang sunugin ang mga sapot nito kasama ang uod upang hindi na ito muling makapaminsala.

- **Lady bug** – ang pesteng ito ay madalas umatake sa mga dahon ng halaman na mabilis naman nitong ikinasisira. Maaaring puksain ang mga ito gamit ang pagpapausok.

Mga Organikong Pamamaraan ng Pagsugpo sa Kulisap at Peste

Ang peste at kulisap ang mga pangunahing dahilan ng pagkasira ng mga pananim. Maraming mga paraan ang puwedeng gawin upang sugpuin ang pag-atake ng mga ito. Ang pinakamainam at ligtas na pamamaraan ay ang paggamit ng mga organikong pestisidyo na hindi nakasisira sa kapaligiran at walang masamang epekto sa kalusugan ng tao.

Narito ang ilan sa mga organikong pestisidyo at mga hakbang sa tamang paggawa at paggamit ng mga ito:

1. Tabako – magpakulo ng tuyong dahon ng tabako at palamigin sa isang lalagyan. Tuwing gagamit nito, kumuha lamang ng isang bahagi at haluan ng tubig. Maaari itong ibomba sa mga halaman na mayroong matinding pinsala. Ito ay mainam sa lahat ng uri ng insekto.
2. Pulang Sili – ito ay isang uri ng pananim na ginagawang pestisidyo ang pinatuyo at dinikdik na bunga nito at mainam ibudbod sa mga halamang pinamumugaran ng mga insekto.
3. Luya, Sibuyas, Siling Labuyo – tadtarin ng pino ang bawat sangkap at sabay-sabay na pakuluan ng tubig 1 hanggang 2 minuto. Palamigin at ilagay sa isang malinis na lalagyan. Sa paggamit nito, kumuha ng 3-4 na bahagi ng tubig at ihalo sa isang bahagi ng pinakuluang mga sangkap.
4. Gas at Sabon – paghaluin lamang ang tig $\frac{1}{4}$ na mga sangkap sa isang litrong tubig at ibomba sa sa mga halaman na may maraming mga insekto.
5. Atis – durugin lamang ang mga buto nito at haluan ng tubig. Ibomba sa mga halamang madalas na pinagpupugaran ng mga langgam at iba pang mga insekto.
6. Abo ng Kahoy – maaari itong ihalo sa tubig na may sabon at magkasindaming bahagi ng abo at pinulbos na apog o ibudbod sa paligid ng mga halaman. Ibomba ito sa mga halamang inaatake ng mga pinong insekto.

Pagyamanin

Sa pagpapatuloy ng aralin, masusukat mo kung gaano na kalawak ang mga bagay na natutunan mo sa pamamagitan ng pagsagot sa mga sumusunod na pagsasanay.

Panuto: Kopyahin ang mga pangungusap sa iyong kuwaderno. Pagkatapos ay punan ang patlang ng tamang sagot.

1. Ang _____ ay ang pinakamabilis puksain sa lahat ng mga insekto/kulisap. Kailangan lamang sunugin ang mga sapot nito kasama ang uod upang hindi na ito muling makapaminsala.
2. Magpakulo ng tuyong dahon ng _____ at palamigin sa isang lalagyan. Tuwing gagamit nito, kumuha lamang ng isang bahagi at haluan ng tubig. Ito ay mainam sa lahat ng uri ng insketo.
3. Ang _____ ay isang uri ng pananim na ginagawang pestisidyo ang pinatuyo at dinikdik na bunga nito at mainam ibudbod sa mga halamang pinamumugaran ng mga insekto.
4. Ang _____ ay isang uri ng peste na naninirahan sa mga dahon at nagiging dahilan ng pagkasira at pagkabulok nito. Maaaring puksain ang mga ito sa pamamagitan ng dinurog na sili, sibuyas at luya.
5. Durugin lamang ang mga buto ng _____ at haluan ng tubig. Ibomba sa mga halamang madalas na pinagpupugaran ng mga langgam at iba pang mga insekto.

Isaisip

Ano pa ba ang mga dapat mong alamin?

Kailangang gumamit lamang ng organikong pamuksa sa mga peste dahil wala itong masamang epekto sa katawan ng tao. Hindi madali ang paggawa nito sapagkat kailangan itong paglaanan ng oras, wastong atensyon at masusing pag-iingat. Mahirap itong gawin kaysa sa mga kemikal at artipisyal na madaling mabibili sa tindahan. *Dapat mong malaman na may mga paraan na nakatutulong din sa pagpigil sa mga insekto tulad ng intercropping o ang pagtanim ng iba't ibang klaseng halamang gulay sa isang taniman.*

Panuto: Kumpletuhin ang sumusunod na pahayag.

Ang paggamit ng _____ pamamaraan ng pagpuksa ng mga _____ at _____ ay nakatutulong sa kalikasan at naiwasan ang tuluyang pagkasira ng lupa.

Isagawa

Sa tulong at gabay ng mga magulang o nakatatandang kapatid, gawin ang iba't ibang paraan ng pagpuksa ng peste at kulisap. Habang ginagawa ito ay bigyan ng iskor ang sariling paggawa gamit ang rubriks sa ibaba.

1. Paghahalo ng dinurog na sili, sibuyas at luya sa tubig na pandilig.
2. Pagpapasok sa mga puno at halaman gamit ang mga tuyong dahon.
3. Pag-aalis sa mga uod, kulisap na nakikita sa mga dahon at sanga.
4. Mag lagay ng *Attractants* gawa sa pinaghalong suka at asukal. Ikabit sa halaman na nakabitin.
5. Magtanim ng mga *insect repellants*.

Kriterya	Iskor			
	20	15	10	5
Tamang pagpakita ng pamamaraan sa paggamit ng organikong pamatay kulisap	Naipakita ang lahat na paraan sa paggamit ng organikong kulisap ng tama	Isang paraan sa paggamit ng oragnikong kulisap ay hindi naipakita	Dalawang paraan sa paggamit ng oragnikong kulisap ay hindi naipakita	Tatlo o higit pang paraan sa paggamit ng oragnikong kulisap ay hindi naipakita
Nasusunod-sunod ang mga hakbang sa paggawa ng mga organikong pamatay kulisap	Nasusunod ang lahat ng hakbang sa paggawa ng mga organikong pamatay kulisap	May isang hakbang ang hindi nasunod sa paggawa ng mga organikong pamatay kulisap	May dalawang hakbang ang hindi nasunod sa paggawa ng mga organikong pamatay kulisap	May tatlo o higit pang hakbang ang hindi nasunod sa paggawa ng mga organikong pamatay kulisap
Nagpapakita ang kawilihan sa paggawa	Naipakita ang kawilihan sa paggawa ng buong puso at pagmamalaki sa sarili	Naipakita ang kawilihan sa paggawa na may pagmamalaki sa sarili	Naipapakita ang kawilihan sa paggawa	Hindi naipakita ang kawilihan sa paggawa
Naipapakita ang magandang kaugalian sa paggawa	Naipakita ang magandang kaugalian sa paggawa sa lahat ng pagkakataon (<i>all the time</i>)	Naipapakita ang magandang kaugalian sa paggawa sa halos lahat ng panahon (<i>most of the time</i>)	Naipapakita ang magandang kaugalian sa paggawa paminsan-minsan (<i>seldom</i>)	Hindi naipakita ang magandang kaugalian sa paggawa. (<i>never</i>)

Tayahin

Gawain 1

Panuto: Piliin ang titik ng tamang sagot. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Anong uri ng pamamaraan ng pagpuksa ng peste ang ginagamitan ng mga kamay?
A. mekanikal
B. kemikal
C. *attractants*
D. *insect repellent*
2. Alin sa mga sumusunod ang organikong paraan ng pagsugpo ng mga kulisap o peste?
A. pagpapa-usok
B. pag-abono
C. pagbubungkal
D. pagdidilig
3. Alin sa mga sumusunod na kulisap ang bumubutas ng mga dahon?
A. *Webworm*
B. *Ladybug*
C. *Plant hopper*
D. *Leaf Roller*
4. Alin sa mga sumusunod ang pinakamabisang organikong pamuksa ng peste?
A. dinurog na *carrots* at singkamas
B. dinurog na bawang
C. dinurog na paminta na may suka
D. dinurog na sili, sibuyas at luya
5. Alin sa mga sumusunod ang napupuksa sa pamamagitan ng pagputol at pagsunog ng sapot na kasama ang uod?
A. *Leaf rollers*
B. *Plant hoppers*
C. *Armored scale*
D. *Webworm*

Gawain 2

Panuto: Punan ng tamang salita o pariralang pampuno sa bawat patlang upang mabuo ang diwa ng talata. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Tadtarin ng pino ang mga _____ at sabay-sabay na pakuluan ng tubig 1 hanggang 2 minuto. Palamigin at ilagay sa isang malinis na lalagyan. Sa paggamit nito, kumuha ng 3-4 na bahagi ng tubig at ihalo sa isang bahagi ng pinakuluang mga sangkap.

2. Ang _____ ay uri ng pesteng mabilis umaatake at binubutas ang mga dahon ng mga halamang gulay. Mabilis itong mapuksa gamit ang *NIA* o *Natural Insect Attractants*.
3. Ang _____ ay madalas umatake sa mga dahon ng halaman na mabilis naman nitong ikinasisira. Maaaring puksain ang mga ito gamit ang pagpapausok.
4. Ang _____ ay isang uri ng pananim na ginagawang pestisidyo ang pinatuyo at dinikdik na bunga nito at mainam ibudbod sa mga halamang pinamumugaran ng mga insekto.
5. Maaaring ihalo ang _____ sa tubig na may sabon at magkasindaming bahagi ng abo at pinulbos na apog o ibudbod sa paligid ng mga halaman. Ibomba ito sa mga halamang inaatake ng mga pinong insekto.

Karagdagang Gawain

Sa gabay ng inyong magulang o ibang nakatatanda, isagawa ang mga pamamaraan ng pagpuksa sa mga kulisap at peste sa inyong sariling halamanan. Isulat ito sa sumusunod na talahanayan.

Mga Pamamaraan ng Pagpuksa sa mga Kulisap at Peste	Petsa	Remarks
<i>Halimbawa:</i> Paglagay ng dinurog na sili, sibuyas at luya sa pandilig	_____	_____

Susi sa Pagwawasto

<p style="text-align: center;">Subukin</p> <p>Gawain 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. C 2. A 3. A 4. A 5. C 	<p style="text-align: center;">Tuklasin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Luya, Sibuyas, Siling Labuyo 2. Aphids 3. Leaf Roller 4. Tabako 5. Lady Bug 	<p style="text-align: center;">Isagawa</p> <p>Gamitin ang <i>nubric</i> sa pagtatama</p>
<p style="text-align: center;">Balikan</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tama 2. Tama 3. Mali 4. Tama 5. Tama 	<p style="text-align: center;">Tayahin</p> <p>Gawain 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A 2. A 3. D 4. D 5. D <p>Gawain 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Luya, Sibuyas, Siling Labuyo 2. Leaf Roller 3. Lady bug 4. Pulang Sili 5. Abo ng Kahoy 	<p style="text-align: center;">Pagyamanin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Webworm</i> 2. Tabako 3. Pulang Sili 4. <i>Aphids</i> 5. Atis <p>Isaisip</p> <p>masistemang</p> <p>kulisap, peste</p>

Sanggunian

Curriculum Guide in Edukasyong Pantahanan at Pangkabuhayan 5, (EPP5AG-0c-6)

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph